

Beantwoording bestuursvraag

Registratienummer:
18.121332

Onderwerp	Zoetwatervoorziening en verzilting	
Indiener	A van Geest	Partij AWP
Datum vraag	30 juli 2018	
Datum antwoord	6 september 2018	
Bron	E-mail	
Portefeuillehouder	G.H. von Faber	

Context

Vanwege de droogte 2018 is Rijnland sinds eind juni opgeschaald in eerste instantie vanwege het neerslatekort en de kade inspecties. Omdat ook de aanvoer door verzilting onder druk kwam is op 18 juli de Commissie voor de KWA bijeen geweest en is besloten de alternatieve aanvoer getrapt op te starten.

De heer Adriaan van Geest (AWP) heeft vervolgens de vraag gesteld of bij de afweging tot het instellen van de alternatieve wateraanvoer gebruik is gemaakt van modellen en of die modellen wel actueel zijn en ontwikkelingen als de verdieping van de Nieuwe Waterweg meenemen. Door die ontwikkelingen komt dan ook de vraag op of de huidige KWA capaciteit wel voldoet.

In een nadere toelichting uit hij ook zorg over hoe doelmatig de huidige nationale waterverdeling is. In droge tijden wordt het merendeel van het zoete Rijnwater dat bij Lobith wordt aangevoerd benut om de zoutindringing bij de nieuwe waterweg tegen te gaan en stroomt daardoor feitelijk onderbenut naar de Noordzee. Wanneer komt een oplossing zoals de plaatsing van een sluis in de Nieuwe Waterweg in beeld.

Vraag

1. Op basis van welke informatie wordt de KWA in werking gesteld en gestuurd;
2. Wordt bij verwachtingen en modellen over wateraanvoer voldoende rekening gehouden met actuele ontwikkelingen;
3. Voldoet de KWA capaciteit
4. Is de nationale zoetwaterverdeling wel duurzaam en is er geen structurele oplossing nodig om minder zoetwater te verliezen bij de open zeeverbinding van de Nieuwe Waterweg

Antwoord

1. Basis voor instellen en sturen van alternatieve wateraanvoer (KWA)

In het Waterakkoord voor de KWA staan formele criteria voor de inzet van deze alternatieve aanvoer (zoutgehalte Hollandse IJssel, Rijn afvoer en verwachting over watervraag en verzilting). De commissie voor de KWA baseert zich op deze criteria maar maakt daarbij ook gebruik van inzichten uit modellen, actuele meetgegevens en intensieve afstemming met andere waterbeheerders inclusief RWS. De onderzoeken en modellen zoals uitgevoerd voor het Deltaprogramma Zoetwater en de samenwerking met de andere waterbeheerders in het kader van Slim Watermanagement vormen daarbij een belangrijke basis. In praktijk wordt de sturing ook sterk gebaseerd op de afstemming met de diverse waterpartners in het regionale droogte overleg (RDO) en het landelijke coördinatiecommissie waterverdeling (LCW) waarbij de actuele situatie en meetgegevens worden benut.

De huidige droogte heeft overigens diverse onverwachte situaties en opgaven in beeld gebracht die ook weer zullen worden meegenomen in de analyses en modellen om ons inzicht te blijven verbeteren.

2. Meenemen actuele ontwikkelingen

In de afstemming met de andere waterbeheerders zowel in het Deltaprogramma als het droogte overleg worden actuele ontwikkelingen meegenomen. Dat gaat zowel over verwachting als toename van de watervraag door klimaatontwikkeling of bijvoorbeeld voor beperken bodemdaling als grote externe ontwikkelingen. Waar mogelijk worden deze ontwikkelingen ook vertaald in redeneerlijnen en calamiteitenplannen

Bij de genoemde ontwikkeling van de verdieping van de Nieuwe Waterweg hebben de waterbeheerders gezamenlijk opgetreden. Daarbij is zowel via de formele weg van zienswijze op MER en beschikking gereageerd als informeel in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam en bevoegd gezag RWS. Het MER onderzoek inclusief de second opinion vanuit de waterschappen heeft veel aanvullende informatie opgeleverd. Dit is verwerkt in de modellen. Daarbij is vastgesteld dat de verdieping zal leiden tot een langduriger inzet van de KWA. Daarvoor is vervolgens een bestuurlijke overeenkomst afgesloten waarin het Havenbedrijf de langere inzet financieel compenseert. Daarnaast is ook via de vergunning een monitoringsprogramma vastgelegd. Als daaruit onvoorziene effecten blijken kan sprake zijn van aanvullende verplichtingen voor het Havenbedrijf.

Ook de nieuwe zeesluis in IJmuiden zal gevolgen hebben voor de verzilting. De initiatiefnemers hebben aangegeven een mitigerende maatregel uit te werken voor die gevolgen. Daarvoor is ook een stevig budget gereserveerd. RWS werkt die plannen uit waarbij de waterschappen zowel bestuurlijk als ambtelijk betrokken worden.

3. Voldoet de KWA capaciteit

De formele KWA capaciteit betreft aan aanvoer van 6,9 m³/s bij Bodegraven waarvan 2,9 m³/s moet worden doorgevoerd naar Delfland en Schieland. De watervraag half juli lag ruim boven de 20 m³/s. De KWA capaciteit voldoet dus niet en dit is al voorzien in het Deltaprogramma zoetwater. Daarom wordt nu door HDSR gezamenlijk met Rijnland en met financiering uit Deltafonds gewerkt aan een capaciteitsvergroting tot circa 15 m³/s. In praktijk is door HDSR en RWS deze zomer deze aanvoer reeds vrijwel gerealiseerd. Ook de vergrote capaciteit blijkt ontoereikend voor de maximale watervraag in 2018. Dit is dus een flinke opgave die in de tweede fase Deltaprogramma (2021-27) zal moeten worden ingebracht en waar reeds aan gewerkt wordt.

4. Vraagt de nationale waterverdeling om een andere oplossing voor de Nieuwe Waterweg

De open zeeverbinding van de Nieuwe Waterweg is van groot belang voor de mainport Rotterdam en bijvoorbeeld de Deltanatuur maar vraagt veel wateraanvoer om de zoutindringing te voorkomen. Zeker in droge perioden is het terecht om de vraag te stellen of de zoutindringing op een andere wijze kan worden geremd zodat het zoete water meer doelmatig kan worden benut. Bij het onderzoek naar de verdieping van de Nieuwe Waterweg zijn diverse maatregelen onderzocht zoals een bellenscherm en pompboten die (nog) niet doelmatig bleken. De huidige verdeling inclusief alternatieve aanvoerroutes zoals de KWA is daardoor als voorkeursstrategie gekozen.

Een sluis in de Nieuwe Waterweg zou ook kunnen bijdragen aan het remmen van de zoutindringing. Eerder onderzoek in het Deltaprogramma heeft aangetoond dat de kosten en overlast vanuit een sluis zodanig zijn dat de baten vanuit zoetwater niet doorslaggevend zijn. Alleen vanuit veiligheid/keringen zou een dergelijk kunstwerk relevant kunnen worden. In het adaptatie pad van het Deltaprogramma is besloten die afweging uiterlijk 2050 te maken als de vervanging van de Maeslandkering actueel wordt. Veranderende omstandigheden zoals bijvoorbeeld snellere zeespiegel stijging kunnen aanleiding geven tot aanpassing van het adaptatie pad en de voorkeursstrategie.